

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 16/1989-90 med an-
ledning av ltl Karin Anderssons hem-
ställningsmotion till landskapsstyrel-
sen om utarbetande av en miljöfolder
till de åländska hushållen.

Landstinget har den 1 december 1989 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Karl-Göran Eriksson, får i anledning härav anföra följande.

I motionen förslås att en konsumentorienterad miljöfolder från A till Ö utarbetas och tilldelas de åländska hushållen.

Enligt utskottets mening skulle utarbetandet av en egen åländsk miljöfolder inte leda till en ökad förståelse för miljöproblemen som står i proportion till de resurser och kostnader som krävs härför. Utskottet anser att punktinsatser såsom exempelvis information om sortering av hushållsavfall, vilka positiva miljöeffekter katasatorrening har för miljön, vilka miljövänliga hushållsartiklar som finns på marknaden o.s.v. är ett effektivare sätt att få till stånd ett mera miljömedvetet handlande än vad en folder av mer övergripande, allmän karaktär är. Det bifogade utkastet från Mariehamns stad om "Anvisningar för sortering av hushållsavfall i Mariehamn" är enligt utskottets förmenande ett bra exempel på hur en informationsfolder som tar sikte på ett specifikt problem kan se ut.

Utskottet konstaterar dessutom att det redan i dag finns åtminstone två svenskspråkiga böcker, som är anpassade till finländska förhållanden, om hur man kan bli en miljövänligare konsument. Dessa böcker är "Handla miljövänligt -vardagshandbok för en bättre miljö" av Bo Thunberg och Fredrik Holm och "Miljöguide för vardagsbruk" av Kai Henttonen och Pauli Välimäki.

Ledamoten Hedman-Jaakkola har anmält avvikande åsikt och anser att motionens kläm borde ha godkänts med motiveringen att motionen kan förverkligas genom att ett för åländska förhållanden lämpligt sammandrag av t.ex. "Handla miljövänligt" boken utges.

Med anledning av det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta hem-
ställningsmotion nr 10/1989-90.

Mariehamn den 4 januari 1990

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Anders Eriksson
ordförande

Carina Strand
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Anders Eriksson,
viceordföranden Hedman-Jaakkola samt ledamöterna Harry Eriksson, Holmberg och
Söderlund.

ANVISNINGAR FÖR SORTERING AV HUSHÅLLSAVFALL I MARIEHAMN

Var och en av oss producerar avfall och kan bidra till en förnuftig avfallshantering, genom effektivare sortering redan i hushållen.

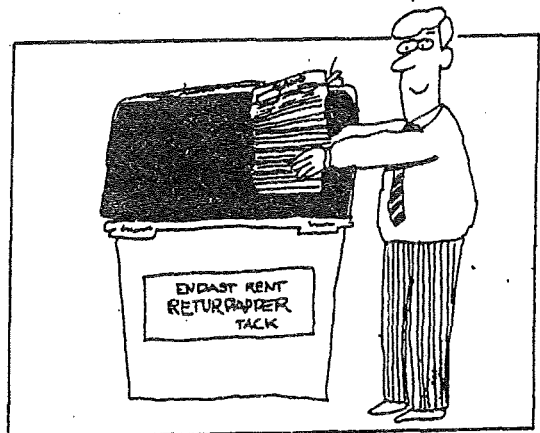
PAPPER

Den största delen av samhällsavfallet utgörs av papper eller kartong. Andelen varierar mellan 40-70 %. Under hälften tas i detta nu till vara och resten hamnar naturligtvis på avstjälningsplatsen. Genom att samla in allt eller åtminstone så mycket papper som möjligt, kunde man alltså minska sopberget betydligt. Returpapper kan i högre grad än nu användas som råvara i industrin och spara på så sätt naturresurser.

I Mariehamn finns för närvarande 5 stora containers för returpapper (se kartan)

I kärlen kan läggas tidningar och tidskrifter, broschyrer, skrivpapper, men inte stora mängder pappmaterial. I papperinsamlingskärlen får inte läggas:

- o sopor
- o vått eller smutsigt papper
- o förpackningar som är överdragna med plast, plastkassar
- o mjölkburkar och andra vaxade förpackningar

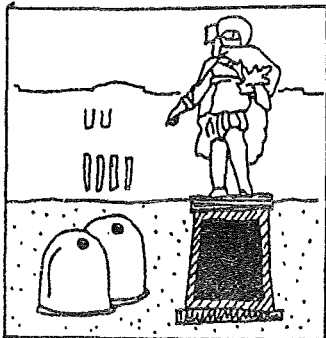

Pappret samlas upp av företaget SK-returpapper.

GLAS

Att samla in glas till återanvändning har många fördelar.

- o nedskräpning av miljön minskar
- o kostnaderna för avfallshantering minskar
- o vi sparar valuta i och med att en del av råvaran slipper importeras
- o vi sparar energi genom att krossglas försnabbar smättningsprocessen vid tillverkningen
- o arbetsplatser skapas vid insamling och glastillverkning

Returflaskorna förs till närbutik eller ALKO. Övrigt glas förs till någon av "Glas-Klarorna" (se bifogad karta). "Glas-Klara" tar både färgat och ofärgat glas. Kapsyl, kork eller lock skall tas bort men man behöver inte ta bort etiketterna. Sätt inte keramik, porslin, lysrör eller sten i "Glas-Klara".

KOMPOSTERING

Vid kompostering nedbryts det organiska avfallet till mylla. Det är tillåtet att kompostera även hushållsavfall inom staden förutsatt att man använder ett lämpligt komposteringskärl. Det finns specialkärl att köpa men man kan också bygga sitt eget. Komposten får inte ge upphov till nedskräpning, skadedjursangrepp, eller luktproblem.

Om kompostering av hushållsavfall måste man meddela stadens miljövårds kontor och man får då nödiga anvisningar. Fastighet som komposterar allt sitt hushållsavfall har rätt till 20 % nedsättning av renhållningsavgiften.

I en kompost för hushållsavfall lämpar sig:

- o alla matrester, skal av grönsaker, rotfrukter och frukt, fiskrester, kaffe och tesump.
- o hushållspapper och andra smutsiga mjuka papper.
- o kokvatten och kastrullernas skölvatten.
- o trädgårdsavfall, blommylla, sopdamm.

I komposten lämpar sig inte:

- o plast, metall, glas, impregnerat trä, problemavfall, kalk och aska.

KLÄDER, GAMLA SAKER

Röda Korsgården

Man tar emot hela, rena kläder och skor. Kläderna går delvis till försäljning, delvis till flyktingläger. Kvalitetskraven är stränga och man har begränsad kapacitet eftersom allt arbete sker på frivillig väg.

Emmaus

Norrugatan 19, öppet helgfria lördagar kl. 11.00-14.00. Hela och rena kläder mottages, däremot inte lump eller trasor. Kontaktpersoner: Ulla-Brita Hermanson tel. 22168, Isabel Sundback tel. 12454.

Fyndhörnan

Styrmansgatan 6. Tar emot hela, rena kläder, sängkläder, möbler, alla sorters kärl samt böcker. Intäkterna går till socialmissionen. Öppet vard. kl. 10.00-16.00, lörd. kl. 10.00-13.00.

SKROT

Skrot som duger till metallskrot är : kastruller och panner, burkleck, aerosolburkar, cykel- och bildelar, metallmöbler, hushållsmaskiner, metallrör och -stänger.

Skrotfordon tas också emot gratis av ÅPAB. Om du önskar transport, kontakta ÅPAB eller Jägerströms Bilskrot Ab tel. 48430 eller 31628. Transporten betalas av fordonets ägare.

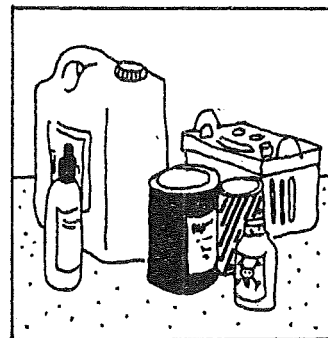
PROBLEMAVFALL

Som problemavfall räknas spillolja, lösningsmedel, gammal målfärg, lim och lack, gamla ackumulatörer och batterier, mediciner, termometrar, växtskydds- och bekämpningsmedel.

- o gamla mediciner tas om hand på Provinsialapoteket respektive Centralapoteket. Även febertermometrar tas om hand. Lägg medicinerna utan förpackning i en påse, febertermometrar skilt för sig. Apoteken tar också emot mindre mängder syror och baser t.ex. saltsyra och ammoniak.
- o batterier läggs i de behållare som finns utanpå "Glas-Klarorna". Batterier kan också föras till Foto-Ålandia Ab eller Ge-foto.
- o spillolja och bilbatterier tas emot på Esso eller på Shell service.
- o målfärg och bekämpningsmedel tas emot på Mariehamns Parti.
- o kylskåp och frysboxar innehåller freon och bör föras till Ålands Problemavfall. Alla uppladdningsbara verktyg, leksaker m.m innehåller tungmetaller.

Hushållens problemavfall kan också gratis föras till Ålands Problemavfall Ab, ÅPAB, Ödanböle. Förpacka kemikalierna tätt och säkert. Märk ut innehållet tydligt.

Har du frågor eller svårt med transporter kan du ringa Ålands Problemavfalls kontor tel. 16911 kl. 09.00-11.00 eller till anläggningen i Ödanböle tel. 32660, mån. kl. 14.00-18.00, ons. kl. 09.00-13.00, fre. kl. 09.00-13.00.

100%

FÖRBRÄNNING AV AVFALL

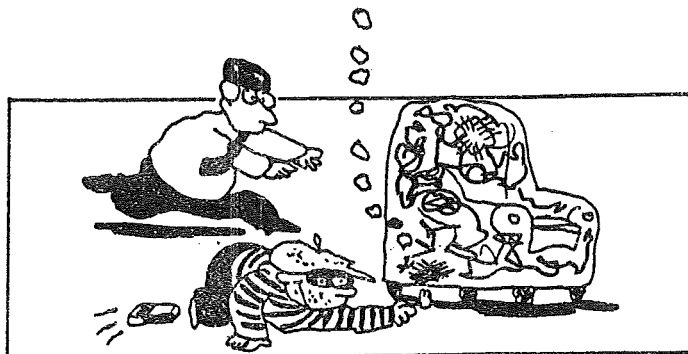
Då man bränner avfall bildas det utsläpp som är farliga för hälsan och miljön. I samband med uppvärmning får man i ringa mängd bränna visst sorterat avfall.

Får brännas

- o oinpregnerat trä
- o obestruket papper
- o obestruken papp

Får ej brännas

- o konstfiber, plast, gummi, läder
- o problemavfall, impregnerat trä

40 → 95

